

‘Voor meer biodiversiteit is een totaalplaatje nodig’

Advanta Seeds tovert graslandperceel de Heerlyckheid om in bloemenweide

Begin oktober vorig jaar zaaide Advanta Seeds tien verschillende kruidenrijke mengsels in op het graslandperceel de Heerlyckheid in Ruinen, in opdracht van Jelle Westra van Tuinkeur. Inmiddels is het resultaat zichtbaar. Er is zelfs al een open dag gehouden voor iedereen die meer wil weten over de toepassing en het onderhoud van veldbloemen.

Auteur: Karlijn Raats

Jelle Westra van Tuinkeur beschrijft in zijn blogs welke werkzaamheden hij uitvoert op zijn perceel de Heerlyckheid in Ruinen. Deze blogs dienen om hoveniers te inspireren op het gebied van groenaanleg, biodiversiteit, watermanagement en klimaatbestendigheid. Daarnaast is de Heerlyckheid deels openbaar toegankelijk voor bezoekers van de Drentse natuurgebieden rond de Ruiner Aa, waar wandel- en fietsroutes doorheen lopen.

Consumentenvoorlichting

Een paar keer per jaar wordt de gehele tuin opengesteld. Zo konden bezoekers in juni een rondgang maken door de tuin en vragen stellen over de inrichting. Naast de bloemenweide zijn er in de tuin een wadi om regenwater terug te brengen in de bodem, een insectenhotel en hooibalen, die dienen als verblijfplaats voor insecten en andere dieren. 'In de groenwereld wordt sinds een paar jaar veel gepraat over biodiversiteit en klimaatadaptatie', zegt Westra. 'Maar daarnaast is het van belang dat het verhaal ook aan de consument verteld wordt,

want niet "de hovenier bepaalt", maar "de klant betaalt"! De klant moet erom gaan vragen. Voor een geslaagde mentaliteitsverandering moet de hovenier het verhaal goed kunnen verkopen.'

Job Steunenbergh van Advanta Seeds knikt. 'Tien tot vijftien jaar geleden werden tuinen vaak strak aangelegd. Nu is er meer ruimte om een gedeelte van de tuin in te richten met kruidenvegetatie, zowel eenjarige als meerjarige. Zelfs 5 vierkante meter grond met ingezaaide kruidenvegetatie is al waardevol voor de biodiversiteit. Zo verleng je bij het bloeiseizoen bij wat latere inzaai en daarmee vergroot je het voedselaanbod voor insecten. En alle kleine stukjes kruidenvegetatie vormen samen een netwerk voor insecten.'

Totaalplaatje

Voor meer biodiversiteit is er meer nodig dan alleen bloemen, vertelt Westra: 'De bloemen moeten zorgen voor nectar en stuifmeel en er moet water en beschutting in de buurt zijn.

Op de Heerlyckheid gaat het om het totaalplaatje. We hebben ons best gedaan om het inzaaien van de bloemenweide zo goed mogelijk aan te pakken, met experts zoals zaadleverancier Advanta Seeds en aannemersbedrijf Ekatop. Eerst werd er een zaaibed gemaakt met een kleine rotorkoepel. Daarna zaaide Ed Kleinlugtebeld van Ekatop de meerjarige mengsels in, in speels ingedeelde vakken. Dat gebeurde onder zonnige weersomstandigheden. Het betrof zowel in- als uitheemse kruidenrijke mengsels, onder andere Kruidenweide 1, Staygreen 5, Bumble Bee en Nostalgie. 'Dat inzaaien doen wij altijd oppervlakkig, ongeveer een halve centimeter diep', vertelt Kleinlugtebeld. 'Dit zaad mag best boven in de grond terechtkomen.'

Zaadverdeling

Kleinlugtebeld vertelt dat het vrij specialistisch werk is om kruidenrijke mengsels te zaaien. 'Ik zie weleens in bermen dat er verkeerd is gezaaid. Bij ontmenging vallen kleine zaadjes soms eerder door de machine naar beneden,

Jelle Westra

terwijl grotere zaden blijven hangen. Er ontstaat dan een onregelmatig of opgehoopt beeld. Soms zie je ook banen die aangeven hoe er gereden is. Er zijn maar weinig machines in Nederland waarmee je een kruidenrijk mengsel goed kunt verdelen.'

Luchtondersteuning

Het kostte Kleinlugteveld zes jaar om zijn machine te ontwikkelen vanuit een standaard zaaimachine. Hij vertelt: 'Door de tank en de eerste kamer wordt lucht geblazen, zodat de zaden goed gemengd worden. Ook het zaaien zelf wordt ondersteund door een luchtstroom.' Westra knikt: 'Je ziet de zaden prachtig rondwervelen boven de bekers voordat ze in het zaaibed vallen.' Kleinlugteveld: 'Het allerbelangrijkste is een goed zaaibed dat vlak, droog en kruimelig is. Hoewel de grond afgelopen najaar eigenlijk een beetje te vochtig was, is het inzaaien op de Heerlyckheid toch goed gegaan. De kieming verliep vlot en de kruiden kwamen regelmatig op.'

'Het is vrij specialistisch werk om kruidenrijke mengsels te zaaien'

Gelijkmatig en in het najaar

Westra zag tijdens het zaaien hoe gelijkmatig het zaad werd verdeeld. 'Kleinlugteveld is gewend om kleinere stukken in te zaaien, zoals op pleintjes of veldjes of in stukken berm. Om die reden heeft hij een compacte zaaimachine met een smalle werkbreedte.

Job Steunenberg

Als je veel verschillende mengsels moet zaaien, luistert de dichtheid nauw. Elk zaadje is immers anders van vorm en grootte en ook het duizendkorrelgewicht verschilt.' Steunenberg: 'We hebben hier 1,5 gram per vierkante meter gezaaid. Dat wegen we keurig af. Bovendien zaaiden we laat in het najaar, in verband met de lagere onkruiddruk (melganzenvoet en perzikkruid) en omdat de bodemtemperatuur nog hoog is. Meerjarige kruidenmengsels zijn uitermate geschikt om in het najaar toe te passen, maar dat komt niet altijd goed uit in de planning van de hovenier. Als die in het voorjaar een tuin aanlegt, moet het inzaaien van meerjarige kruidenrijke mengsels tegelijkertijd gebeuren. Maar als wij in maart hadden gezaaid, hadden de pioniersonkruiden de overhand gekregen. Helaas zat er ook nog wat kweek in de grond.'

Verwachtingsmanagement

Steunenberg adviseert om de teugels niet te strak te houden bij het zaaien van kruidenrijke mengsels. 'Na het inzaaien moet je het op een gegeven moment durven loslaten. Je kunt het verloop niet terugvinden in een boek. Elke grond, elke omgeving is anders. Ga een paar keer wat gedeeltes gefaseerd maaien en kijk wat er gebeurt. Het realiseren van een bloemweide is een project voor langere tijd. Sommige soorten hebben nu eenmaal meer tijd nodig en vestigen zich pas na een jaar. Het is en blijft maatwerk.'

De grootste uitdaging bij kruidenmengsels is echter dat ze 'vergrassen', vertelt Steunenberg. Westra zegt het – zoals gewoonlijk – zonder omwegen: 'Een groot perceel met kruidenrijke vegetatie moet je op een gegeven moment zien als een grasveld met bloemen, niet als bloemen met gras ertussen. Waar ik een pad maai, zie je alleen nog gras. Dat concurreert de

Ed Kleinlugteveld

kruiden weg. Verder is het perceel een indrukwekkende kleurrijke bloemenzee.' Steunenberg: 'Het is belangrijk dat de hovenier de verwachtingen van de klant managet, zowel bij grotere als kleinere ingezaaide stukken tuin of perceel. Zorg dat je de juiste mengselkeuze maakt voor de gewenste vegetatie. Eenjarig of meerjarig maakt niet uit; zolang we maar kunnen zorgen voor wat meer biodiversiteit zijn we op de goede weg. Bij de Heerlyckheid in Ruinen is dit gelukt.'

Ooievaarsnest wadi de Heerlyckheid

BE SOCIAL

Scan, lees & deel!